بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق

سەرۆکایەتی هەرێم

سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (١٨) سالّی ٢٠٠٩

یاسای ژمارە (٤) ی سالّی ٢٠٠٩

یاسای هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و قەزا و ناحیەکان لەهەرێمی کوردستان ـ عێراق

بە پێی خالّی (٢)ی برگەی (یەکەم) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی سالّی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو و بە پالّپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٢٠) لە ٢٠٠٩/٦/٢٢ و دوای بە هەند وەرگرتنی پێشنیارەکەمان کە لە بریاری ژمارە (١٢) سالّی ٢٠٠٩ لە ٢٠٠٩/٦/٢ ماندا هاتبو بریارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٤) ی سالّی ٢٠٠٩

یاسای هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و قەزا و ناحیەکان لەهەرێمی کوردستان ـ عێراق

بەشی یەکەم

پێناسە و ئامانجەکان

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە.

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان ـ عیراق

دووەم: دەستە: دەستەی باڵای سەربەخۆ بۆ هەڵبژاردنەکان و راپرسی لە کوردستان دا.

سێیەم: ئەنجومەنەکان: ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و ئەنجومەنە خۆجێیەکانی قەزا و ناحیەکان.

چوارەم: بازنەی هەڵبژاردن: هەموو ناوچەیەکی دیاری کراو کە ژمارەیەك کورسیان بە پێی حوکمەکانی ئەم یاسایە بۆ تەرخان کراوە.

پێنجەم: مەڵبەندی هەڵبژاردن: ئەو شوێنەیە کە دەستە لە ناو بازنەی هەڵبژاردنەکاندا بۆ ئەنجام دانی پرۆسەی دەنگدان تێیدا دەست نیشانی دەکات.

ماددەی دووەم:

کۆمسیۆنی باڵای سەربەخۆ بۆ هەڵبژاردنەکان سەپەرشتی هەموو قۆناغ و رێکارەکانی هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکان لە هەرێم دا دەکات تاوەکو ئەو کاتەی دەستەکە دادەمەزرێت.

بەشی دووەم

مافی هەڵبژاردن

ماددەی سێیەم:

مەرجە دەنگدەر ئەم مەرجانەی لێ بێتە دی.

یەکەم: بە رەگەزنامە عیراقی بێت.

دووەم: شیاوی تەواوی هەبێت.

سێیەم: هەژدە ساڵی لە تەمەنی تەواو کردبێت.

چوارەم: ناوی لە تۆماری دەنگدەرەکانی ئەو پارێزگایەی کەهەڵبژاردنی لێدەکرێ تۆمارکرابێت ، بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە و ئەو رێنماییانەی کە لە دەستەوە دەردەچن.

ماددەی چوارەم:

یەکەم: هەڵبژاردن مافی هەموو هاوڵاتیەکە کە ئەو مەرجانەی لێ بێتە دی کە دەقیان لەم یاسایەدا هاتووە.

دووەم: هەر دەنگدەرێك مافی خۆی لە دەنگدان بە شێوەیەکی ئازادانە و راستەوخۆ و بە نهێنی و بە تاکەکەسی بەکار دەهێنێ.

سێیەم: دەنگدان لە رێگەی بریکارەوە نابێت.

چوارەم: دەنگدەر یەك دەنگی هەیە لە یەك هەڵبژاردن دا و نابێت زیاتر لە جارێك دەنگ بدات.

بەشی سێیەم
مافی خۆ پاڵاوتن

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: ئەوەی خۆی بۆ ئەندامیەتی ئەنجومەنەکان دەپاڵێوێت دەبێت ئەم مەرجانەی لێ بێتە دی.

١- دەبێت عیراقی بێت و شیاویی تەواوی هەبێت و تەمەنی گەیشتبێتە ٢٥ ساڵ لە کاتی خۆ پاڵاوتنی دا.

٢- دەبێت پاڵێوراوانی ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و ئەنجومەنەکانی قەزاکان بەلایەنی کەم بڕوانامەی ئامادەیی یان هاوتاکەیان هەبێ و پاڵێوراوانی ئەنجومەنە خۆجێیەکانی ناحیەکانیش بڕوانامەی بنەڕەتی یان هاوتاکەیان هەبێ.

٣- دەبێت ژیاننامە و ناوبانگ و ڕەوشتی باش بن و بە تاوانێك یان کەتنێکی ئابڕووبەر حوکم نەدرا بێت.

٤- دەبێ لە ڕۆڵەکانی یەکە کارگێریەکە بێت بە پێی تۆماری باری شارستانی یان بە شێوەیەکی بەردەوام لێی نیشتەجێ بێت بۆ ماوەیەك لە ١٠ ساڵ کەمتر نەبێت، بەمەرجێ نیشتەجێ بوونەکەشی بۆ مەبەستی گۆڕینی دیمۆگرافی نەبێت.

٥- نابێت لەکاتی خۆپاڵاوتنیدا لە کەسەکانی هێزی چەکدار یان هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ بێت.

٦- نابێت بەشداری لەو تاوانانەدا کردبێت کە ڕژێمی بەعس نەخشەی بۆ کێشابێت یا جێبەجێی کردبێت.

دووەم: پاڵێوراوەکان لەلایەن دەستەوە پەسند دەکرێن.

ماددەی شەشەم:

سیستەمی لیستی داخراو بۆ هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی پارێزگاکان و قەزا و ناحیەکان پیادە دەکرێ.

ماددەی حەوتەم:

یەکەم: نابێ ژمارەی پاڵێوراوانی لیستێك لە سێ کەمتر بێت و لە ژمارەی ئەو کورسیانەش زیاتر نەبێ کە بۆ بازنەی هەڵبژاردن تەرخانکراوە.

دووەم: لیستی پاڵێوراوەکان بەجۆرێك ڕێك دەخرێ کە ڕێژەی نوێنەرایەتی ئافرەت لە ٣٠٪ ئەندامان کەمتر نەبێ.

ماددەی هەشتەم:

یەکەم: دابەشکردنی کورسیە تەرخانکراوەکان بۆبازنەکانی هەڵبژاردن لە ڕێگەی سیستەمی نوێنەرایەتی ڕێژەییەوە دەبێت.

دووەم: ئەو کورسیانەی کە لیستێك دەیانباتەوە بەسەر پاڵێوراوەکان دا دابەش دەکرێ بەگوێرەی ئەو ناوانەی تیایدا هاتووە و نابێت هیچ کیانێك کورسی تەرخان کراو بۆ پاڵێوراوی سەرکەتوو لەهەر کاتێك دا بێت بکێشیێتەوە.

ماددەی نۆیەم:

یەکەم: ژمارەی دەنگە ڕاستەکان لە بازنەی هەڵبژاردن بەسەر ئەو کورسیانەدا دابەش دەکرێن کە بۆ ئەو بازنەیە تەرخانکراون بۆ چنگ کەوتنی دابەشکاری هەڵبژاردن.

دووەم: دەنگە راستەکانی کە لیستەکە لە بازنەی هەڵبژاردن چنگی کەوتوون کۆ دەکرێنەوەو دابەشی دابەشکاری هەڵبژاردن دەکرێت بۆ دەستنیشان کردنی ژمارەی ئەو کورسییانەی کە بۆ ئەو لیستە تەرخانکراوە.

سێیەم: ئەو کورسیانەی دەمێننەوە بە پێی مایەوەی بەهێزتر دابەش دەکرێن بە ڕێژەی ئەو کورسیانەی کە چنگی کەوتوون.

ماددەی دەیەم:

یەکەم: ئەگەر ئەندامی ئەنجومەن بەهەر هۆیەك کورسیەکەی لە دەستدا ئەوا پاڵێوراوی دوای ئەو لە لیستەکە بە پێی ئەو زنجیرەی تێدا هاتووە جێی دەگرێتەوە، ئەمەش بۆ لیستە ناهاوپەیمانەکانە.

دووەم: ئەگەر ئەندامی ئەنجومەن بەهەر هۆیەك کورسیەکەی لەدەستدا و لەناو لیستی هاوپەیماندا بوو، ئەوا پاڵێوراوی دوای ئەو لەهەمان کیانی سیاسی هاوپەیمان لەناو لیستی هەڵبژاردنی هاوپەیماندا جێی دەگرێتەوە.

سێیەم: ئەگەر کورسییە بەتاڵەکە تایبەت بە لیستێك بوو و پاڵێوراوی نەمابوو، ئەوا ئەو کورسیە بۆ پاڵێوراوێکی تر لە کیانێکی سیاسی دیکە تەرخان دەکرێ کە رادەی نزمی لە دەنگەکانی پێویست بۆ وەدەست هێنانی کورسی بەدەست هێنابێ و بە پێچەوانەی ئەمەش کورسیەکەی بە بەتاڵی دەمێنێتەوە.

چوارەم: ئەگەر کورسییە بەتاڵەکە و تایبەت بوو بە ئافرەت، مەرج نییە ئافرەتێکی تر جێی بگرێتەوە، مەگەر ئەمە کاربکاتە سەر ڕێژەی نوێنەرایەتی ئافرەت.

بەشی چوارەم

بازنەکانی هەڵبژاردن

ماددەی یازدەم:

هەر دەنگدەرێك مافی هەڵبژاردنی خۆی بە خۆی لەو بازنەی هەڵبژاردنەدا پیادە دەکات کە ناوی لە تۆماری دەنگدەراندا تۆمار کراوە.

ماددەی دوازدەم:

یەکەم: هەر پارێزگایەك بە پێی سنووری کارگێڕیی فەرمی خۆی دەبێتە بازنەیەکی هەڵبژاردن لە هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی پارێزگاکاندا.

دووەم: هەر قەزاو ناحیەیەك بە پێی سنووری کارگێریی، فەرمی خۆی دەبێتە بازنەیەکی هەڵبژاردن لە هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنە خۆجێییەکانی قەزاو ناحیەکاندا.

بەشی پێنجەم

ریکلامی هەڵبژاردن

ماددەی سێزدەم:

رێکلامی هەڵبژاردن لە هەموو رەسمێك دەبووردرێ.

ماددەی چواردەم:

یەکەم: دەستە ئەو شوێنانە دەستنیشان دەکات کە نابێ ریکلامی هەڵبژاردنی و هەڵواسی جاڕنامەی هەڵبژاردنی تێدا بکرێ بە درێژیی ئەو ماوەیەی کە رێ بە ریکلامی هەڵبژاردن دەدرێ و بڵاوکردنەوەی هەر راگەیاندنێك یا بەرنامەیەك یان وێنەی پاڵێوراوەکان لە مەڵبەندەکانی دەنگدان قەدەغەیە.

دووەم: پێویستە لەسەر کیانە سیاسیە بەشداربووەکان لە هەڵبژاردنەکاندا دا هەڵواسراوی ریکلامی هەڵبژاردن هەڵگرن ئەمەش بە پێی ئەو رێنماییانە دەبێت کەدەستە دەری دەچوێنێ.

ماددەی پازدەم:

بەکارهێنانی ئەو تەلارانەی کە وەزارەتەکان و فەرمانگەکانی هەرێم و هەموو شوێنەکانی کارو وفرمان بۆ کارکردنی حیزبی و ریکلامی هەڵبژاردن قەدەغە دەکرێ.

ماددەی شازدەم:

نابێ فەرمانبەرانی فەرمانگەکانی هەرێم و دەستەڵاتە خۆجێییەکان دەستەڵاتی فەرمانبەریەتییان یاخود دەرامەتی هەرێم یان هۆیەکانی یاخود دەزگاکانی بۆ بەرژەوەندی خۆیان یان بۆ هەر پاڵێوراوێك بەکاربێنن ، بە دەزگاکانی ئاسایشی ناوخۆ و سەربازیشەوە بۆ مەبەستی ریکلامی هەڵبژاردن یان کارتێکردن لە دەنگدەرەکان.

ماددەی حەڤدەم:

یەکەم: نابێ هیچ پاڵێوراوێك لە رۆژی دەنگداندا بەرنامەی کاریاخود بڵاوکراوە یان پلیت یان غەیری ئەمانە لە بەڵگەنامە بەخۆی یان بە هۆی غەیری خۆی بڵاو بکاتەوە.

دووەم: نابێ هیچ کارمەندێك لە فەرمانگەکانی هەرێم یاخود ئەندامانی دەستەڵاتە خۆجێییەکان، لە رۆژی دەنگدان دا بەرنامەی کار بە خۆی یان بە هۆی غەیری خۆی بڵاو بکاتەوە.

سێیەم: نابێ جاڕنامە یان دابەش کردنی بەرنامەی کار یان بڵاوکراوە یان پلیت بەناوی پاڵێوراوێك بڵاوبکرێتەوە کە لەکەشفی پاڵێوراوەکان تۆمار نەکرابێ.

ماددەی هەژدەم:

پاڵێوراوان لەهەر رێکلامێکی هەڵبژاردن قەدەغە دەکرێن کە دەنگدەر هەڵبخەڵەتێنێ یان فێڵی لێ شێوازی بریندارکردن یان ناوزڕاندن لە رێکلامی هەڵبژاردندا بەکار بهێنێ.

ماددەی نۆزدەم:

خەرج کردنی پارە بۆ ریکلامی هەڵبژاردن لەماڵی گشتی یان لە بودجەی وەزارەتەکان یان ماڵی وەقف یان ماڵی پشتگیریی دەرەکی قەدەغەیە.

ماددەی بیستەم:

یەکەم: بەکارهێنانی هەر شێوەیەك لەشێوەکانی پاڵەپەستۆ یان ترساندن یان بەکافردانان یاخود بەخائین دانان یان پیشاندانی شتی هەڵخەڵەتێن یان پێدانی دەسکەوتی ماددی یان مەعنەوی یان بەڵێن پێدان لەلایەن هەر حزب یان کۆمەڵ یان رێکخستن یان کیان یان کەسەکان، یان هەر لایەنێکی تر قەدەغە دەکرێت.

دووەم: هەر حزبێك یان کیانێکی سیاسی کە میلیشیای چەکداری هەبێت، لە بەشداری کردن لە هەڵبژاردنەکاندا بێبەش دەکرێت.

سێیەم: هەر کیانێکی سیاسی بێبەش دەکرێت لەبەشداری کردن لە هەڵبژاردنەکان و حسێب کردنی دەنگەکان لەبارێکدا ئەگەر بەهێز یان بەهەڕەشە ناوچەیەکی هەڵبژاردن بۆ بەرژەوەندی خۆی یان لەدژی غەیری خۆی دابخات.

ماددەی بیست و یەکەم:

ریکلامی هەڵبژاردن بەهەموو شێوەیەکیەوە پێش چلو هەشت کاتژمێر لەوادەی کردنەوەی دەرگای دەنگدان قەدەغە دەکرێ.

بەشی شەشەم

تاوانەکانی هەڵبژاردن

ماددەی بیست و دووەم:

هەر کەسێکی بەیاننامەیەك یان وێنە یاخود بڵاوکراوەی هەڵبژاردنی تایبەت لەدەرەوەی ئەو شوێنانەی بۆی تەرخان کراوە هەڵواسێت بۆ ماوەیەك بەند بکرێت، کەلەمانگێك زیاتر نەبێت.

ماددەی بیست و سێیەم:

ئەوەی سەرپێچی حوکمی ماددەکانی (١٥- ١٦- ١٧- ١٨- ١٩- ٢١) ی ئەم یاسایە بکات بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کە لەمانگێك کەمتر نەبێ و لەشەش مانگیش زیاتر نەبێ و غەرامەیەکیشی لێ وەردەگیرێ کەلەیەك ملیۆن دینار کەمتر نەبێ و لەپێنج ملیۆن دینار زیاتر نەبێ.

ماددەی بیست و چوارەم:

هەر کەسێك ئەمانەی خوارەوەی ئەنجامدا بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کە لەشەش مانگ کەمتر نەبێ و غەرامەیەکیشی لێ وەردەگیرێ کە (١٠٠,٠٠٠) سەد هەزار دینار کەمتر نەبێ و (٥٠٠,٠٠٠) پێنج سەد هەزار دینار زیاتر نەبێ:

یەکەم: بە ئەنقەست ناوێك یان ناوەکان یان سیفەتی قەڵب لە خشتەی دەنگدەرەکان دابنێت یاخود بەئەنقەست ناوێك بەپێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دابنێت.

دووەم: هەر کەسێك ناوی خۆی یان ناوی غەیری خۆی بەبێ بوونی مەرجی پێویستی یاسایی تۆمار کرد و دەرکەوت کە بەمە دەزانێ و هەر کەسێکیش ناوێکی تری دانەنا یاخود لایبدات.

سێیەم: لە هەڵبژاردندا دەنگی خۆی داو دەشیزانی ناوی لە تۆماری هەڵبژاردنەکاندا بەنایاسایی نووسراوە، یاخود مەرجە یاساییە پێویستەکانی لەبەکارهێنانی مافی خۆی لە هەڵبژاردندا لەدەست داوە.

چوارەم: بەئەنقەست دەنگی بەناوی غەیری خۆی دا.

پێنجەم: نهێنی دەنگدانی دەنگدەرێکی بەبێ ڕەزامەندیی خۆی بڵاو کردەوە.

شەشەم: مافی خۆی لە هەڵبژاردنێك بۆ زیاتر لە جارێك بەکارهێنا.

حەوتەم: ویستی دەنگدەری نەخوێندەواری گۆڕی و ناوێکی نووسی یان ئیشارەتی لەسەر ئەو ڕەمزە دانا کەمەبەستی دەنگدەر نییە یاخود کۆسپی خستە پێش هەر دەنگەرێك بۆ ئەوەی مافی هەڵبژاردنەکەی بەکارنەهێنێ.

هەشتەم: خۆی لەزیاتر لەبازنەیەکی هەڵبژاردندا یان لیستێکی هەڵبژاردندا پالآوت.

نۆیەم: لەکاتی جیاکردنەوەی دەنگەکاندا گزی (تەزویر)ی کرد.

ماددەی بیست و پێنجەم:

هەرکەسێك ئەمانەی خوارەوە بکات بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کەلەمانگێك کەمتر نەبێ و لەساڵێکیش زیاتر نەبێ:

یەکەم: بەئەنقەست دەست درێژی بۆ سەر وێنەی پاڵێوراوەکان، یان بۆ سەر بەرنامەکانیان بکات کە لەشوێنی تایبەیدا هەڵواسراون.

دووەم: خۆ کێشانەوەی پاڵێوراوێك یان زیاتری لە پرۆسەی هەڵبژاردن ڕاگەیاند و دەشیزانی ئەو کارە ڕاست نیە، ئەمەش بەمەبەستی کارتێکردن بێ لەسەر دەنگدەرەکان یاخود گۆڕینی دەنگەکانی پاڵێوراو بۆ خۆی.

سێیەم: دەست درێژی کردنە سەر هۆیەکانی ریکلامی هەڵبژاردنی کەبەپێی یاسا ڕێیان پێدراوە بە هەر هۆیەك جا بە کوژاندنەوە یان دڕاندن یان غەیری ئەمانە بێ یاخود هەر ڕەفتارێکی لەم جۆرە بێت.

ماددەی بیست و شەشەم:

بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کە لەساڵێك کەمتر نەبێ هەر کەسێك ئەمانەی کرد:

یەکەم: هێز یان هەڕەشەی بەکارهێنا بۆ نەهێشتنی دەنگدەر لەبەکار هێنانی مافی خۆی یان وای لێ بکات بەجۆرێکی دیاریکراو دەنگ بدات یان ڕێگە لەدەنگدانی بگرێ.

دووەم: گەر شتێکیدا یان خستیەڕوو یان بەڵێنی دا سوودێك بە دەنگدەر یان غەیری ئەو بدات تاکو بەجۆرێکی دیاریکراو دەنگ بدات یاخود وا بکات دەنگ نەدات.

سێیەم: گەر رازبوو یاخود داوای سوودێکی کرد بۆ خۆی یان غەیری خۆی لەو کەسانەی کە خزمەتێکی گشتییان لە پرۆسەی هەڵبژاردندا پێ سپێردراوە.

چوارەم: گەر هەواڵی ناڕاستی لە نێو دەنگدەرەکاندا لەبارەی ڕەوشتی یەکێك لە پاڵێوراوەکان یان لەبارەی ناوبانگییەوە بەمەبەستی کارتێکردن لە ڕای دەنگدەرەکان لەئەنجامی هەڵبژاردندا بڵاوکردەوە یا پەخش کرد.

پێنجەم: بەچەکەوە یان بەئامێرێکی بریندارکەر چووە ناو ئەو بارەگایەی کە بۆ هەڵبژاردنەکان تەرخان کراوە بەپێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

شەشەم: جنێوی دا یان تۆمەتی هەڵبەست یان دەست درێژی کردە سەر لیژنەی هەڵبژاردنەکان یاخود یەکێك لە ئەندامانی لەکاتی پرۆسەی هەڵبژاردندا.

حەوتەم: تێکدانی سندوقەکانی دەنگدان یاخود خشتەکانی هەڵبژاردن یاخود هەر بەڵگەنامەیەکی پەیوەندیدار بە پرۆسەی هەڵبژاردن.

هەشتەم: بەکارهێنانی دروشمەکانی ئایینی یان شوێنەکانی خواپەرستن بۆ مەبەستی کاری حزبی یاخود ریکلامی هەڵبژاردن.

ماددەی بیست و حەوتەم:

هەر کەسێك ئەمانە بکات بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کە لەساڵێك کەمتر نەبێ و غەرامەیەکیشی لێ وەردەگیرێ کە لە۱۰۰,۰۰۰ سەد هەزار دینار کەمتر نەبێ و لە ۵۰۰,۰۰۰ پێنج سەد هەزار دیناریش زیاتر نەبێ:

یەکەم: دەستی بەسەر سەندووقەکانی دەنگدان یان کاغەزەکانی دەنگدان یان تۆماری دەنگدەراندا گرت یان شاردییەوە یان لەناوی برد یان تێکیدان یان دزینی.

دووەم: لەڕێگای بەکارهێنانی هێز یاخود هەڕەشەوە پابەندی ئازادی هەڵبژاردن یان سیستەمەکەی نەبوو.

ماددەی بیست و هەشتەم:

دەستدانە تاوانەکانی هەڵبژاردنی کە دەقیان لەم یاسایەدا هاتووە بە سزای تاوانی تەواو دادەنرێ، ئەمەش بەدەرە لە حوکمەکانی بنەما گشتیەکان.

ماددەی بیست و نۆیەم:

یەکەم: لە بارێکدا کە بەشداریی کردنی کیانی سیاسی لە هەستان بە هەر تاوانێك لە تاوانەکانی هەڵبژاردن کە دەقی لەم یاسایەدا هاتووە ئیسپات بوو ، ئەوا غەرامەیەکی لیّ وەردەگیری کە ٥٠٠٠٠٠٠٠ پەنجا ملیۆن دینارە.

دووەم: کیانی سیاسی بیّ بەش دەکریّ لەو دەنگانەی کە بە دەستی هێناوە لە مەڵبەندی هەڵبژاردنەکە لە بارێکدا ئەگەر یەکێك لە تاوانەکانی هەڵبژاردنی ئەنجام دا کە دەقی لە بەندەکانی (یەکەم، پێنجەم، شەشەم، حەوتەم، هەشتەم)ی ماددەی(٢٦) و ماددەی (٢٧)ی ئەم یاسایەدا هاتووە.

سێیەم: هەر کەسێك سەرپێچی لە حوکمی بڕگەی (یەکەم) لە ماددەی (٢٠)ی ئەم یاسایەدا کرد، ئەوا بەند دەکرێت و بە غەرامەیەکیشی لیّ وەردەگیریّ کەلە (١٠,٠٠٠,٠٠٠) دە ملیۆن دینار کەمتر نەبێت و لە (٢٥٠٠٠,٠٠٠) بیست و پێنج ملیۆن دیناریش زیاتر نەبێت.

بەشی حەوتەم

حوکمە گشتی و کۆتاییەکان

ماددەی سی:

یەکەم: کەسەکان و کیانە زیان لێکەوتووەکان لەئەنجامی بڕیارەکانی دەستە بۆیان هەیە لەماوەی سیّ ڕۆژ لەمێژووی دەرچوونییەوە تانووتی بدەن.

دووەم: دەستە سەیری ئەم ناکۆکییانە و ڕەخنانە دەکات لەماوەی ئامادەکردن و جێبەجیّ کردنی ڕێکارەکانی هەڵبژاردندا روویان داوە.

سێیەم: دەستەیەك لەدادگای پێداچوونەوەی هەرێمی کوردستان ـ عێراق کە لەسیّ دادوەری نا موتەفەڕیغ پێکدی سەیری ئەو تانووتانە دەکەن کە لەلایەن دەستە یان کەسەکان یان کیانە زیان لێکەوتووەکانەوە لە ئەنجامی بڕیاری دەستەوە بۆیان هاتووە و بڕیارەکانیشی یەکلاکەرەوەیە.

ماددەی سی و یەکەم:

یەکەم: ڕۆژی هەڵبژاردنەکان بە بڕیارێکی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر پێشنیازێك لە دەستەوە دەست نیشان دەکرێت لە ڕێگەی هۆیە جیاجیاکانی ڕاگەیاندنەوە بەر لەوادەی ئەنجامدانی بە (٦٠) شەست ڕۆژ ڕادەگەیەنریّ.

دووەم: دەنگدان بۆ ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان لە یەك ڕۆژدا دەبێت.

سێیەم: لە بارێکدا کە نەتوانرا هەڵبژاردنەکان بکرێن، ئەوا ئەنجومەنەکان لە بەڕێوەبردنی کاروباریان تاکو ئەنجومەنە نوێیەکان هەڵدەبژێردرێن بەردەوام دەبن.

ماددەی سی و دووەم:

پرۆسەی دەنگدانی کارمەندانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆو پاسەوانی هەرێم (پێشمەرگە)و سوپاو کارمەندانی نەخۆشخانە و بەندیخانەکان و ئەوانەی لێیان دابەزیوون، لە مەڵبەندی دەنگدانی تایبەتی بەڕێوە دەچێ کە دەستە بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتە پەیوەندیدارەکان دەست نیشانیان دەکات، بە مەرجێك پێش چل و هەشت کاتژمێر لە وادەی ئەنجامدانی هەڵبژاردنەکە جێ بەجێ بکرێت.

ماددەی سی و دووەم (دووبارە):

یەکەم: لەئەنجومەنی پارێزگای دهۆك دوو کورسی تەرخان دەکرێت بۆ کلدان سریان ئاشووری و پالێوراوانی خۆیان کێبڕکێیی لەسەر دەکەن.

دووەم: لەئەنجومەنی پارێزگای دهۆك یەك کورسی تەرخان دەکرێت بۆ پێکهاتەی ئەرمەن و پالێوراوانی خۆیان کێبڕکێیی لەسەر دەکەن.

سێیەم: لەئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی یەك کورسی تەرخان دەکرێت بۆ کلدان سریان ئاشووری و پالێوراوانی خۆیان کێبڕکێی لەسەر دەکەن.

چوارەم: لەئەنجومەنی پارێزگای هەولێر دوو کورسی بۆ کلدان سریان ئاشووری و سێ کورسی بۆ تورکمان تەرخان دەکرێت و پالێوراوانی پێکهاتەکانی خۆیان کێبڕکێیی لەسەر دەکەن.

پێنجەم: دەنگدەرانی هەر پێکهاتەیەك پالێوراوانی پێکهاتی خۆیان هەڵدەبژێرن.

ماددەی سی و سێیەم:

پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی سی و چوارەم:

کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێك ناکرێ گەر لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە ناکۆك بێ.

ماددەی سی و پێنجەم:

ئەم یاسایە لەمێژووی بڵاوبوونەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقائیعی کوردستان)دا جێبەجێ دەکرێت.

مسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان ـ عێراق

هەولێر

١٥/ پۆشپەڕ / ٢٧٠٩ ی کوردی

١٣ / رەجەب / ١٤٣٠ ی کۆچی

٦ / تەمموز/ ٢٠٠٩ی زایینی

هۆیە پێویستەکانی دەرچوونی ئەم یاسایە

بە مەبەستی پتەوکردنی ڕێبازی دیموکراتی لە هەرێمی کوردستان وچەسپاندنی یەکێك لە گرنگترین بنچینەکانی کە ئەویش دەستاودەست کردنی ئاشتیانەی دەسەلاتەو بە مەبەستی ڕێگە گرتن لە خەست کردنەوەی دەسەلاتەکان، لە ڕێگەی دابەش کردنیان لەسەر بنچینەی نامەرکەزی کارگێڕیی، تاکو هاوولاتی بتوانێ ئازادی خۆی و مافەکانی پیادە بکات و لە پێناوی گەیاندنی خزمەتگوزارییەکان بۆی بەشێوەیەکی باشتر، بۆ فەراهەم کردنی ژیانێکی ئازادانەی شکۆمەندانە بۆی لە ڕێگەی ئەنجامدانی هەڵبژاردنە ئازادو پاك و دادپەروەرییەکان بۆ هەموو پارێزگاو قەزاو ناحیەکان، ئەم یاسایە دەرچووێنرا.